

23.08.2018 • מתון

בהקשר של מינוי נגיד לבנק ישראל:

אני בעד מינוי פרופ' אפרים צדקה. נערכתי המקצועית אליו התחזקה מאז שפירסם, יחד עם ד"ר יעקב שיינין, מחקר מקיף ומעמיק על הריכוזיות במשק הישראלי. אם לדייק, על היעדר ריכוזיות חריגה.

המחקר הופיע באוקטובר 2010 והוגש כמסמך לוועדה שהקים נתניהו לבחינת הריכוזיות, בראשות מנכ"ל משרדו אייל גבאי ומנכ"ל האוצר חיים שני.

צדקה ושיינין ביטלו במחקרם את תוקפן של הטענות על ריכוזיות גבוהה במשק הישראלי, בשלן כוננה הוועדה, הראו שהן נשענות על שיטות חישוב מופרכות והעזו לבקר בחריפות את המושגים שרווחו אז בשיח הריכוזיות. הם לא רק הצטרפו למחנה הקטנטן של "מכחישי הריכוזיות" - הם העניקו לו גיבוי מקצועי. בעשרות מאמרים ומחקרים אקדמיים לא מצאנו מדדים הקושרים בין תופעת

ריכוזיות זו לבין תחרותיות, פריזון, רמת השקעות או פגיעה בצרכן", כתבו צדקה ושיינין, והוסיפו: "האוחזים בקרדום חדש זה בשיח הריכוזיות בישראל עושים שימוש מוטעה במדדים שפותחו לצורך אחר לגמרי". אמנם המחקר שלהם, ציינו מחבריו בשער הפרסום, "הוכן בהזמנת קבוצת אי-די-בי, אבל היא לא התערבה ולא קבעה את שלבי העבודה, לא את בחירת הנושאים וכמובן לא התערבה במסקנות... זו עבודה מקצועית חסרת פניות".

ואלה היו המסקנות העיקריות של העבודה: הריכוזיות בישראל לפי כל מדידה לא חריגה בהשוואה בינלאומית ומתאימה למקובל במשק בגודל הישראלי. במדינה קטנה כמו ישראל אין היגיון כלכלי לאסור החזקות בו-זמניות של תאגיד ריאלי ופיננסי (והאיסור על בעלי שליטה להחזיק בהם גם יחד הוא אבן היסוד של חוק הריכוזיות כפי שנחקק סופית כעבור 3 שנים). ולבסוף: "אין ספק שהריכוזיות במשק הישראלי אינה חריגה ביחס למקובל בעולם המפותח בהתחשב בגודלה של הכלכלה הישראלית ולבטח אינה מהווה בעיה בסדר העדיפויות הלאומי בזמן שישראל מדורגת במקומות נמוכים בנושאים חיוניים כמו חינוך והשכלה".

מסקנה הנכונה שבעתיים היום.

9 חודשים לאחר פרסום המחקר המצוטט פרצה המחאה, שדרישתה העיקרית הייתה "שינוי סדר העדיפויות הלאומי" ומיקוד המאמץ הכלכלי הציבורי בדיור ברהשגה, בחינוך, בהשכלה, בבריאות, ברווחה, בתשתיות. לא בריכוזיות.